

ਜੇਐਸ ਖੇਹਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ. ਜੇ.

ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਰ

CrI. ਏ. ਨੰਬਰ 537/2006 ਦਾ ਡੀ.ਬੀ

7 ਮਈ, 2008

ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 — ਐੱਸ. 21—
25 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ/ਡਾਇਆਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਵਾਲੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ
ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ— ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਰਿਕਵਰੀ ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
— ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ —
ਗੈਰ-ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ 25 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ —
NDPS ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਧਾਰਾ (b) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਦੋਸ਼ੀ —
ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਕਵਰੀ "ਅਫੀਮ
ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ" ਦੀ ਹੈ ਪਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 93 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ
ਲਈ ਡਾਇਆਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ (ਹੈਰੋਇਨ) ਵਾਲੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੇ
ਕਾਰਨ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ "ਥੋੜੀ ਮਾਤਰਾ" ਜਾਂ
"ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 93 ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਦਰਜ
ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੋਰ ਐਂਟਰੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ
ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੀਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਹੈ। ਨੰਬਰ 56. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮਾਮਲੇ ਦੇ
ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਕਵਰੀ ਦਾ ਸਬੰਧ
ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਕਵਰੀ "ਥੋੜੀ
ਮਾਤਰਾ" ਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 56 'ਤੇ
ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

(ਪਰਾ 30)

ਅੱਗੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ
ਹੈਰੋਇਨ/ਡਾਇਆਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਤਾਂ 5 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 250 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ
ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਰਿਕਵਰੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਪਰ ਨਿਰਧਾਰਤ "ਵਪਾਰਕ

ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ।

ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੋਲ 25 ਗ੍ਰਾਮ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਹੋਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। "ਪਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ "ਥੋੜੀ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਵੱਧ, ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਜੋ ਕਿ ਵੱਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦਸ ਸਾਲ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੱਖ.

(ਪਾਰਾ 31 ਅਤੇ 32)

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਐਚ.ਐਸ.ਭੁੱਲਰ ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਵੀ.ਕੇ.

ਜੇ.ਐਸ. ਖੇਹਰ, ਜੇ.

(1) ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਵੱਲੋਂ 23 ਦਸੰਬਰ 2005 ਨੂੰ 2004 ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 16 ਵਿੱਚ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਤਤਕਾਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਅਗਲੀ ਮਿਤੀ ਭਾਵ 24 ਦਸੰਬਰ, 2005 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 1000 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। NDPS ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰੇਕ ਨੂੰ 1,00,000. ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਘਟਨਾ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 24 ਅਗਸਤ, 2003 ਨੂੰ ਬਟਾਲਾ ਕਸਬੇ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਬਾਈਪਾਸ, ਜਲੰਧਰ ਰੋਡ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਉਮਰਪੁਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਐਸ.ਆਈ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਆਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨ ਬਟਾਲਾ ਦੇ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਮ ਚੈਕਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਾਈਪਾਸ 'ਤੇ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਕਿ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਵਾਸੀ ਉਜਾਗਰ ਨਗਰ ਬਟਾਲਾ ਜੋ ਕਿ ਐਨ.

ਸਮੇਕ ਦੇ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਰਾਹੀਂ ਸਮੇਕ ਦੀ ਖੋਪ ਮਿਲਣੀ ਸੀ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੋਪ ਸਮੇਤ ਫੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਐਸ.ਆਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ PW2

ਜਲੰਧਰ ਬਾਈਪਾਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਕਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਗਏ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸੁੰਨਸਾਨ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਭੱਠੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਕਤ ਦੋਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਰੰਤ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਗਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਨਾਂ 'ਚ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਐਸ.ਆਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਨੇ ਦੋਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਦਬੋਚ ਲਿਆ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਤੇ ਉਕਤ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਵਜੋਂ ਦੱਸੀ। ਐਸ.ਆਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਨੇ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛ ਕੇ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ) ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਐਸ.ਆਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਨੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਨੂੰ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਥਾਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣ ਜਿੱਥੇ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉੱਥੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਸਰਪੰਚ ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਤ ਪੁੱਜੇ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਡੀਐਸਪੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਵੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਫਿਰ ਵੀ ਡੀਐਸਪੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਪੀਡਬਲਯੂ1, ਨੇ ਫੜੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਉਹ (ਡੀਐਸਪੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 1) ਇੱਕ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਐਸ.ਆਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਵੱਲੋਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਵੀ ਚਿਪਕਾਏ। ਡੀਐਸਪੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ, ਐਸਆਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਅਤੇ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ "ਪਮਾ" ਤੋਂ ਇੱਕ ਗਲੇਜ਼ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾ ਕੇ ਰੱਖੀ ਇੱਕ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਭੂਰੀ ਸ਼ੂਗਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਮਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬ੍ਰਾਊਨ ਸ਼ੂਗਰ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਗ੍ਰਾਮ ਨਮੂਨੇ ਵਜੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਫਿਰ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਡੱਬੇ ("ਢਾਬੀ") ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 990 ਗ੍ਰਾਮ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਗਲੇਜ਼ ਪੇਪਰ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦਾ ਡੱਬਾ ("ਡੱਬਾ")। ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਸਲਾਂ ਨੂੰ SI ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ PW2 ਦੀ ਮੋਹਰ 'PS' ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾਲ ਹੀ, DSP ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ PW1 ਦੀ ਮੋਹਰ ਨਾਲ 'NSB' SI ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ PW2 ਨੇ ਫਿਰ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਟੈਚੀਕੇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗਲੇਜ਼ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਿਆ ਅੱਧਾ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਭੂਰਾ ਸ਼ੂਗਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ 10

ਗ੍ਰਾਮ ਬਰਾਉਨ ਸ਼ੁਗਰ ਨੂੰ ਨਮੂਨੇ ਵਜੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪਾਰਸਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਕੀ ਬਚੀ 490 ਗ੍ਰਾਮ ਬਰਾਉਨ ਸ਼ੁਗਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਪਾਰਸਲ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਸਲਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ SI ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ PW2 ਦੀ ਮੋਹਰ 'PS' ਨਾਲ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾਲ ਹੀ DSP ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ PW1 ਦੀ ਮੋਹਰ 'NSB' ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। SI ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ PW2 ਨੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਮੋਹਰ DSP ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰੀ ਬੇਦੀ PW1 ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ। ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰੀ ਬੇਦੀ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮੋਹਰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ। ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਪਾਸੋਂ ਇੱਕ ਕਿਲੋ ਬਰਾਉਨ ਸ਼ੁਗਰ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਪਾਸੋਂ ਅੱਧਾ ਕਿਲੋ ਬਰਾਉਨ ਸ਼ੁਗਰ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਰੁੱਕਾ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨ ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਕੇਸ. ਐਸ.ਆਈ.ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 24 ਅਗਸਤ, 2003 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7:00 ਵਜੇ ਥਾਣਾ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨ, ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 106 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) 2 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ SliParamjitPSing ਨੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਟੈਚੀਕੇਸ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਧਾ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਬਰਾਉਨ ਸ਼ੁਗਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ (ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.ਈ.), ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ। 2490 ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਉਸਦੀ "ਜਾਮਾ ਤਲਾਸੀ" (ਨਿੱਜੀ ਖੋਜ) (ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀਜੀ) ਦੇ ਦੌਰਾਨ , ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। 3040 ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਤੋਂ ਉਸਦੀ "ਜਾਮਾ ਤਲਾਸੀ" (ਨਿੱਜੀ ਖੋਜ) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਵੀਡੀ ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.ਐਫ)। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪੀਲਾ "ਪਮਾ" ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਮਰ ਦੁਆਲੇ ਭੂਰਾ ਸ਼ੁਗਰ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਐਸ.ਆਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਨੇ ਉਸ ਥਾਂ ਦਾ ਮੋਟਾ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੋਂ ਪੀਲੇ "ਪਮਾ" ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ PH ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਸ.ਆਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਰਾਮਦ ਸਮੇਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ

ਦੇਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ, SI ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ PW2 ਨੇ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 1 ਸਤੰਬਰ, 2003 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਮੀਮੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬ੍ਰਾਊਨ ਸ਼ੂਗਰ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਦੋ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 4.9 ਤੋਂ 5% ਡਾਇਕੋਟਾਈਲ ਮੋਰਫਿਨ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਚਲਾਨ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(4) ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐੱਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐੱਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ *ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।* ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ 'ਤੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ।

(5) ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

(6) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕਈ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡੀਐਸਪੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਡੀਐਸਪੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਨੇ 24 ਅਗਸਤ, 2003 ਨੂੰ ਐਸ.ਆਈ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਤੱਥਾਂ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਥਾਣਾ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨ, ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ 24 ਅਗਸਤ, 2003 ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 106 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। . ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਫਿਰ ਐਸ.ਆਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। 24 ਅਗਸਤ 2003 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨ ਬਟਾਲਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਐਸ.ਆਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਏਐਸਆਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ ਡਬਲਯੂ 3 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ 24 ਅਗਸਤ 2004 ਨੂੰ ਐਸਆਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ ਡਬਲਯੂ 2 ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਬਰਾਮਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਏਐਸਆਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3 ਨੇ ਐਸ.ਆਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਿਆਨ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.4 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.ਓ. ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀਓ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ

ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ 10-10 ਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਦੋ ਨਮੂਨੇ, ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ, ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.4 ਦੀ ਜਿਹੜਾ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ PW4 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 27 ਅਗਸਤ, 2003 ਨੂੰ ਦੋ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਸਨ ਅਤੇ 28 ਅਗਸਤ, 2003 ਨੂੰ ਉਹ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ, ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ, ਲੈਬਾਰਟਰੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਸਨ। ਪਰ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੇ 29 ਅਗਸਤ, 2003 ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਉਕਤ ਨਮੂਨੇ ਐਸ.ਆਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। MHC ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ PW5 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ PW4 ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ PW6 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ.ਪੀ. ਇਸ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਲੈ ਕੇ ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.6 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(7) ਫਿਰ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ/ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਰੁਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਝੂਠਾ ਕੇਸ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(8) ਦੋਸ਼ੀ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿਚ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(9) ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇ 23 ਦਸੰਬਰ, 2005 ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 16, 2004 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ।

ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ। 24 ਦਸੰਬਰ 2005 ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇ 24 ਦਸੰਬਰ 2005 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। 12 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। 1,00,000 ਹਰੇਕ, NDPS ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ (ਦੋਸ਼ੀਆਂ) ਨੂੰ

ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(10) ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਮਾਹਰ ਸਬੂਤ. ਇਸ ਪੱਖੋਂ, ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਸ.ਆਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗਵਾਹੀ, ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਅਤੇ ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮਾਹਿਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. ਐੱਮ.) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭੂਰੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਦੋ ਨਮੂਨਿਆਂ (ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ 10 ਗ੍ਰਾਮ) ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਰਸਲ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ 4.9% ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਪਾਰਸਲ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ 5.0% ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀ.ਐੱਮ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਨਮੂਨਿਆਂ 'ਤੇ 'PS' ਅਤੇ 'NP' ਛਾਪ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ-ਦੋ ਸੀਲਾਂ (ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੀਲ) ਸਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨੰਬਰ 6 ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਸਲਾਂ 'ਤੇ ਸੀਲਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਸਨ।

(11) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੱਖਰ ਸਬੂਤ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਦੋਸ਼ੀ / ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਤਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ। ਹਰੇਕ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(12) ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੀਲਾਂ ਨਾਲ ਦੋਵੇਂ ਨਮੂਨੇ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੀਐਸਪੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਨੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਸੈੱਪਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਈਆਂ ਦੋਵੇਂ ਮੋਹਰਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਨਮੂਨਿਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਕਿਸੇ ਆਜ਼ਾਦ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਕੀਰ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ

ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.4 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ 'ਚ ਜ਼ਿਰ੍ਹਾ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ 28 ਅਗਸਤ 2003 ਨੂੰ ਨਮੂਨੇ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ | 29 ਅਗਸਤ, 2003 ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਹਿਤ।

(13) ਅਸੀਂ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦੋ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੀ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਡੀਐਸਪੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਕੋਲ ਸੀਲਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦੀ ਦਲੀਲ ਤਾਂ ਹੀ ਉਠਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅੱਗੇ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਡੀਐਸਪੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1. ਸੰਦਰਭ ਅਧੀਨ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ 24 ਅਗਸਤ, 2003 ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਕਤ ਨਮੂਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਆਏ। MHC ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ PW5 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ 24 ਅਗਸਤ, 2003 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ PW4 ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਤੱਕ ਕੇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮਲਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। 27 ਅਗਸਤ, 2003 ਨੂੰ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸੀਲਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਦੋਸ਼ੀ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ 24 ਅਗਸਤ, 2003 ਨੂੰ ਲਏ ਗਏ ਨਮੂਨੇ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਤਤਕਾਲ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

(14) ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨੁਕਸ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਨੇ 29 ਅਗਸਤ, 2003 ਨੂੰ ਉਹੀ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਤਲਬ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.ਐਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਪਾਰਸਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ-ਦੋ ਸੀਲਾਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ, ਪਾਰਸਲ 'ਤੇ ਸੀਲਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਾਲ ਪਾਰਸਲ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

(15) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਦੂਸਰਾ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਸ.ਆਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਲਾਸ਼ੀ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਸਰਪੰਚ ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੇਖੀਆਂ। ਸਰਪੰਚ ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਸਰਪੰਚ ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਹੀ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਗਵਾਹੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗੈਰ-ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਰਪੰਚ, ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ।

(16) ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅਸੀਂ ਦੂਜੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਸਬਮਿਸ਼ਨ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ

ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕੈਡਵਨ। ਇਸ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੀਆਰਐਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। A. ਨੰਬਰ 720 DB ਆਫ 2004 (ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ) 13 ਫਰਵਰੀ, 2008 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗੈਰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ : -

“ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ੱਕੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਸਮੇਂ ਤਫਤੀਸ਼ੀ ਅਫਸਰ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਗਈ | ਕਿਉਂਕਿ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਤਫਤੀਸ਼ੀ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ , - ਵੀਡੀਓ ਬਿਆਨ ਮਿਤੀ, 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2003। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਕੇਸ ਦਾ ਮਾਸਟਰ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਿਆ। ਇਹ, ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਜਿੱਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ , ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ, ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਚ ਗਵਾਹ, ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਝਗੜਾ ਕਰਨ, ਧਮਕੀਆਂ ਅਤੇ ਭਰਮਾਉਣ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਫੀ ਬੇਨਕਾਬ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ,

ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਿੱਤਿਆ ਗਿਆ, ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਅਜੋਕੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। **ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2)** ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰੁਤਬੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ **ਅੱਪਾ ਬਾਈ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (3)** ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। . ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਭਿਅਕ ਲੋਕ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਪੀੜਤ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਚੌਕਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅਟੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਵਲ ਝਗੜੇ ਵਾਂਗ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। **ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਐਨਸੀਟੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਨੀਲ (4)** ਵਿੱਚ , ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

"ਇਹ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

- (3) ਏਆਈਆਰ 1988 ਐਸਸੀ 696
 (4) (2000) 1 SCCC 748

ਇਸਤਰਾਸਾ ਕੇਸ. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

(17) ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਤੀਸਰਾ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਬਿਆਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚੋਂ 500 ਗ੍ਰਾਮ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ 4.9% ਤੋਂ 5% ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਸੀ। ਗਣਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਉਕਤ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ 25 ਗ੍ਰਾਮ ਸੀ। 500 ਗ੍ਰਾਮ ਦਾ 5% 25 ਗ੍ਰਾਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (vii-a) ਅਤੇ (xxiii-a) ("ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੈ। ਅਤੇ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ"), ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਘੱਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹੈਰੋਇਨ (ਰਸਾਇਣਕ ਨਾਮ ਜਿਸਦਾ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਹੈ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 56 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕਾਲਮ ਨੰਬਰ 5 5 ਗ੍ਰਾਮ ਨੂੰ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਲਮ ਨੰਬਰ 6 ਪੋਸਟੂਲੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। 250 ਗ੍ਰਾਮ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਵਜੋਂ ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ 500 ਗ੍ਰਾਮ ਮੰਨਿਆ, ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਘੱਟ ਮੰਨੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 25 ਗ੍ਰਾਮ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ, ਉਸ ਕੋਲ ਹੈਰੋਇਨ ਸੀ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। .

(18) ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ 500 ਗ੍ਰਾਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਗੋਂ 25 ਗ੍ਰਾਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅੰਸਾਰ ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, (5) ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ :-

“ਉਪਰੋਕਤ ਐਂਟਰੀ ਨੰ. 56 ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਰੀਡਿੰਗ ਉੱਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇੱਕ “ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ” ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੇ 5 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। 250 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ “ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ” ਵਜੋਂ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ, ਸਾਡੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾ ਕੇ, ਹੈਰੋਇਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਦਾਰਥ 500 ਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਭਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 239 ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਸਾਰਾ ਭਾਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਐਂਟਰੀ 239 ਕਿਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਰਣ ਜਾਂ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਆਓ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਦੋ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ P ਅਤੇ Q ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਿਰਪੱਖ ਸਮੱਗਰੀ N ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 239 ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਮਿਸ਼ਰਣ P ਅਤੇ Q ਦਾ ਹੋਵੇ, N ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ। ਇਹ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਮਿਸ਼ਰਣ P ਅਤੇ N ਜਾਂ Q ਅਤੇ N ਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪ੍ਰੋਟੋਟਾਈਪ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮਿਸ਼ਰਣ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਹੈਰੋਇਨ (ਇੱਕ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ) ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਂਟਰੀ 239 ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 239 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਲਈ ਸੰਕੋਤ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਐਂਟਰੀ 239 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ “ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ “ਮਿਸ਼ਰਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਘੱਟ”। ਇਹ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ

ਡਰੱਗ P, 5 ਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ Q ਲਈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ 1 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈ, ਫਿਰ, P ਅਤੇ Q (ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ) ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਲਈ ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ I ਗ੍ਰਾਮ "ਘੱਟ" ਹੋਵੇਗੀ। ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੀ ਕਟੋਰੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਾਤਰਾ"। ਪਰ, ਇਹ ਐਂਟਰੀ 239 ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਮਿਸ਼ਰਣ ਇੱਕ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੈਰੋਇਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਐਂਟਰੀ 56 ਹੈ ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈਰੋਇਨ (ਡਾਈਮੋਟਿਲਮੋਰਫਿਨ) ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਭਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਉੱਥੇ ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ", ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸ਼ਰਣ ਵਿੱਚ ਭਾਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਭਾਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਅਸਧਾਰਨ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ 4 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਸੇ 4 ਗ੍ਰਾਮ ਨੂੰ 250 ਗ੍ਰਾਮ ਪਾਊਡਰ ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਵਜੋਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ! ਅਤੇ, ਇਹ ਬਹੁਦਾ ਕਿੱਥੇ ਰੁਕੇਗਾ? ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਇੱਕ ਚੁੰਡੀ ਹੈਰੋਇਨ (0.5 ਗ੍ਰਾਮ), ਇੱਕ ਪੋਲੀਥੀਨ, ਬੈਗ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਟੀਲ ਦੇ ਛੋਟੇ ਬਾਲ ਬੇਅਰਿੰਗਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ 1 ਕਿਲੋ ਹੈ; ਕੀ ਸਟੀਲ ਦੇ ਬਾਲ ਬੇਅਰਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤੋਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ (1000.5 ਗ੍ਰਾਮ) ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ! ਯਕੀਨਨ, ਹੈਰੋਇਨ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਦੇ ਬਾਲ ਬੇਅਰਿੰਗਾਂ ਦੇ "ਮਿਸ਼ਰਣ" ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਹੈਰੋਇਨ (0.5 ਗ੍ਰਾਮ) ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੀ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ? ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਫਿਰ ਇਹ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਭਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਸਮੱਗਰੀ ਹੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ

ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਜਾਂ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ।

ਮੁਹੰਮਦ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਈਅਦ ਬਨਾਮ ਕਸਟਮਜ਼ (6), ਅਤੇ ਮਾਸੂਮ ਅਲੀ @ ਆਸ਼ੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (7), ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਇਹੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਪੂਰੇ ਦਾ ਭਾਰ। ਪਦਾਰਥ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਦਵਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ)।

(19) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ 1c ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਸੀਂ ਕੋਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਜੀ ਬਨਾਮ ਕੋਰਲਾ ਰਾਜ (8) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਾਂ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੋਰਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ:-

"ਸੈਕਸ਼ਨ 2(xxiii) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

"ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਪਦਾਰਥ, ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਂ ਸਿੰਥੈਟਿਕ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਲੂਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ" (ਜ਼ੋਰ supp I ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ:

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੁਦਰਤੀ ਪਦਾਰਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, "ਅਜਿਹੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਤਿਆਰੀ" ਵੀ ਇੱਕ ਮਨੋਰੋਗ ਪਦਾਰਥ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਜ਼ਨ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਪਦਾਰਥ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ। ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(xx) 'ਤਿਆਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

- (6) 2002(4) RCR (CrI.) 162 (ਦਿੱਲੀ)
- (7) 2005(3) RCR (CrI.) 280 (ਦਿੱਲੀ)
- (8) 2004(4) RCR (CrI.) 643

ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਤਿਆਰੀ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘੋਲ ਜਾਂ ਮਿਸ਼ਰਣ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ", (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) .

ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 92 'ਬਿਊਪ੍ਰੋਨੋਰਫਾਈਨ' ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ

ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਰ ਇੱਕ ਐਂਪੁਲਸ ਵਿੱਚ 0.3mg ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਘੁਲਣ ਵਾਲੀ 'ਬਿਊਪ੍ਰੋਨੋਰਫਾਈਨ' ਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ 'ਬਿਊਪ੍ਰੋਨੋਰਫਾਈਨ' ਦਾ ਹੱਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਹੱਲ ਹੈ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਮੁੱਚਾ ਹੱਲ, "ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਤਿਆਰੀ" ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (xxiii) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਹੈ।

ਅਧਿਸੂਚਨਾ SO 1055 (E), ਮਿਤੀ 19 ਅਕਤੂਬਰ, 2001, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (viiia) ਅਤੇ (xxiiiia) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਛੋਟੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਕੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਿਰਫ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 169 'ਬਿਊਪ੍ਰੋਨੋਰਫਾਈਨ' ਹੈ। ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਵੀਹ ਗ੍ਰਾਮ ਹੈ।

ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਬਿਊਪ੍ਰੋਨੋਰਫਾਈਨ' ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਂ ਸੁੱਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ 'ਬਿਊਪ੍ਰੋਨੋਰਫਾਈਨ' ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੁੱਧ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਤੱਤ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ, ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵੀ 'ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ' ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਦਾਰਥ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ Buprenorphine ਦਾ ਇੱਕ ਘੋਲ ਅਜਿਹੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘੋਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਜੋਂ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾਵਾਂ

(J.S. Kliehvir, J.)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਆ ਜਾਵੇਗਾ।
ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੋਲ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ
ਵੱਧ ਅਜਿਹਾ ਪਦਾਰਥ ਸੀ, ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਜ਼ਾ, ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ,
ਤਾਂ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਦੀ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ
ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਅਣਕਿਆਸੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਜਾਂ
ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੱਕ, ਸ਼ਾਮਲ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੁੱਚੀ
ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ
ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ / ਪਦਾਰਥ "ਬੋਝੀ ਮਾਤਰਾ" ਦੀ ਸੀ ਜਾਂ "ਵਪਾਰਕ"
ਮਾਤਰਾ"।

(20) ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਚੱਲੀਏ, ਤਾਂ ਬਰਾਮਦ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ 25 ਗ੍ਰਾਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ
ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ "ਬੋਝੀ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰ ਘੱਟ। ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ. ਜੇ
ਅਸੀਂ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਚੱਲੀਏ, ਤਾਂ ਬਰਾਮਦ ਨਸ਼ੀਲੇ
ਪਦਾਰਥ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਨੂੰ 500 ਗ੍ਰਾਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਦਾ।
ਸਾਡੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ ਕਿ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 56 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ
5 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਨੂੰ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਵਾਈ ਦੇ 250
ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੂੰ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(21) ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਉਸ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ
ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੀ. ਪਾਲ ਕੁਕੀ @ ਪਾਬੁਲ ਯੂਥਬੈਂਡ ਬਨਾਮ
ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (9) ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ
ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ :-

“ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ,
ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ
ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਗ੍ਹਾ, ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਘੱਟ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ, ਚਿੱਟੇ ਪਾਊਡਰ
ਦੀ ਮਾਤਰਾ।

ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੈਰੋਇਨ
ਪਾਈ ਗਈ। ਹੁਣ, ਇਹ ਕੁਝ ਖੁਫੀਆ ਅਫਸਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਿਤਾਵਾ ਚੈਟਰਜੀ PW2
ਅਤੇ ਚੰਚਲ ਭੱਟਚਾਰਜੀ PW 3 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨਮੂਨਾ
ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਮੀਮੋ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਸਾਇਣਕ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਨੂੰ

ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਐਕਸਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 5. ਇਹ ਨਮੂਨਾ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਿਊਰੋ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਟੈਸਟ ਮੀਮੋ ਦੇ ਨਾਲ। ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਕੈਮੀਕਲ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਬਿਜਨ ਬਿਹਾਰੀ ਦੇਵੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪਾਊਡਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਬੀਐਨ ਰਾਏ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਸ ਮੀਮੋ ਐਕਸਟ ਦੇ ਉਲਟ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 5 ਬਿਜਨ ਬਿਹਾਰੀ ਡੇ PW7 ਦੀ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਅਤੇ ਕਾਊਂਟਰ ਹੇਠ ਉਕਤ ਸਹਾਇਕ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਗੁੰਮ ਲਿੰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਨਮੂਨਾ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਮੂਨੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜਾਂ ਖੋਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਮੂਨੇ ਨੇ ਹੈਰੋਇਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਮੂਨੇ ਵਿੱਚ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਮੂਨਾ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਹੈਰੋਇਨ ਵਰਗੀ ਨਿਰਮਿਤ ਡਰੱਗ ਨੂੰ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਮੂਨਾ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੇਵੇਨਿਊ ਕੰਟਰੋਲ ਲੈਬਾਰਟਰੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਦਾ ਇਹ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਹੈਰੋਇਨ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (xvi) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ ਹੈ। ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਨਿਰਮਿਤ ਡਰੱਗ ਹੈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(xii) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(xvi) ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਰਮਿਤ ਦਵਾਈਆਂ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਹੀ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਇਹ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54

ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੀ ਦਵਾਈ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਿਰਮਿਤ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ”।

ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ, ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (xvi) ਅਧੀਨ "ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਇੱਕ "ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ" ਸੀ। ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਦਾਅਵਾ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 93 'ਤੇ ਡਰੱਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, "ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼" ਦੀ ਛੋਟੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਉਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ "ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 93 ਵਿੱਚ ਡਰੱਗ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਲਮ ਨੰਬਰ 4 (ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ. 93 'ਤੇ) ਦੇ ਵਰਣਨ ਵਿੱਚ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ। ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਟੀ. ਪਾਲ ਕੁਕੀ @ ਪਾਬੁਲ ਯੂਥਬੈਂਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਤੇ ਇੰਦਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸੰਦਰਭ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ 93 ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(22) ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਰਾਮਜੀਭਾਈ ਬਾਰੋਟ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (10) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ 1 ਵਕੀਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 16 ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ:-

“ਐਪ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ • ਇਲੈਟ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ

ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ, ਸਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਅੰਦਰ “ਨਿਰਮਿਤ ਡਰੱਗ” ਵਜੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਮਲ “ਬੋੜੀ ਮਾਤਰਾ” ਦੀ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। 2001 ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ “ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ” ਅਤੇ “ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ” ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ “ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ”, “ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ” ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਮਾਤਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 2001 ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 (1) ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧ ਲੀਬਿਤ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਧਾਰਾ 2 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (vii-a) ਅਤੇ (xxiii-a) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਤੀ 19 ਅਕਤੂਬਰ, 2001 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ SO ਨੰਬਰ 1055(E), ਦੁਆਰਾ 2001 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ। NDPS ਐਕਟ ਦੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ “ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ” ਅਤੇ “ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ” ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਦੋ ਪੈਰਿਆਂ (17 ਅਤੇ 18) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 93 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ, 5 ਗ੍ਰਾਮ “ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼” ਸੀ। “ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ” ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 250 ਗ੍ਰਾਮ “ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼” ਨੂੰ “ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ” ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (10) 2005 (5) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਕੇਸ 550

ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ ਲੈ ਕੇ “ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ” ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਕੁੱਲ ਵਜ਼ਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ “ਬੋੜੀ ਮਾਤਰਾ” ਸੀ ਜਾਂ “ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ”।

(23) ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਰਾਮਜੀਭਾਈ ਬਾਰੇਟ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਹੱਥ ਵਿਚਲੇ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 920 ਗ੍ਰਾਮ ਅਫੀਮ ਫੜੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ (ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ) ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 4.250 ਗ੍ਰਾਮ ਅਫੀਮ ਫੜੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ (ਭਾਵ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ

ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ “ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ” ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ". ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੂਰੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ (ਨਾਂ) ਵੀ ਮਿਲਾਏ ਗਏ ਹਨ; ਜਾਂ ਕੀ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੇ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਜਾਂ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਦੇ ਵਰਣਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਕੱਲੇ ਡਰੱਗ ਦੇ ਅਸਲ ਭਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨੁਕਤੇ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(24) ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਰਣਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ, 1985 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ।

(25) ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਿਤ ਕੁਝ ਦਵਾਈਆਂ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 56, 92, 93 ਅਤੇ 239 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਾਡੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਐਬਸਟਰੈਕਟ, ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ:-

ਸ਼੍ਰ. ਨੰ.	ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਨਾਮ (ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ 11 ਨਾਮ)	ਹੋਰ ਗੈਰ ਰਸਾਇਣਕ ਨਾਮ	ਸਾਰੀ ਮਾਤਰਾ (ਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ)	ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਅਲ Q ਮਾਤਰਾ (gm./kg ਵਿੱਚ)	
1	2	3	4	5	
56	ਹੈਰੋਇਨ	-	ਭਾਇਸੀਟਿਲਮੋਰਫਿਨ	5	250 ਗ੍ਰਾਮ,
92	ਓ ▶ ਪੀਅਮ	3	ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਤਿਆਰੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਇਸੇਟ y11 ਮੋਰਫਿਨ (ਹੈਰੋਇਨ),	25	2.5 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ
93	ਅਫੀਮ ਡੀ ਕੇ ਐਗਰੀਵੇਟਿਵਜ਼		ਡਾਇਸੇਟ y11 ਮੋਰਫਿਨ (ਹੈਰੋਇਨ),	5	250 ਗ੍ਰਾਮ,
2 : 39	ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਸ਼ਰਣ ਜਾਂ ਤਿਆਰੀ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਦਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ		ਮਿਸ਼ਰਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦੇ		ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦੇ

(26) (i) ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ (i) ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 56 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 5 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਨੂੰ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ 250 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੂੰ 'ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 56 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਅਧੀਨ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਆਮ ਨਾਮ "ਹੈਰੋਇਨ" ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 92 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, "ਅਫੀਮ" ਦੇ ਜੈਨਰਿਕ ਨਾਮ ਦੇ ਉਲਟ, (ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਰਸਾਇਣਕ ਨਾਮ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ) ਕਾਲਮ 4 ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 92 ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ / ਪਦਾਰਥ "ਅਫੀਮ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਤਿਆਰੀ" ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਫੀਮ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਫੀਮ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ. 92, ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਰੱਗ/ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਪੂਰੀ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 92 'ਤੇ ਦਾਖਲੇ ਲਈ, ਪਦਾਰਥ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੈਰੋਇਨ ਮਿਲਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ/ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਲਈ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ. 239 'ਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ("ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਅਤੇ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ)। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ. 92 ਲਈ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ "ਪੂਰੇ" ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਕੁੱਲ ਵਜ਼ਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਜਾਂ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਦੇ ਵਰਣਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 92 ਤੋਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਏ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਸਖਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਖਾਸ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ (ਸ) ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਰਾਦਾ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ, ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦਾ ਕੁੱਲ ਵਜ਼ਨ ਲੈਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ (ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕਬਜ਼ਾ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਜਾਂ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ)।

(ii) ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਅਗਲੀ ਘਟਨਾ ਹੈ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ h93 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਨੂੰ "ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ. 93 'ਤੇ ਕਾਲਮ 4, ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਉਪਰੋਕਤ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਹੱਟੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। "ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ" ਕੀ ਹੈ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, NDPS ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(xvi) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ¹ ਧਾਰਾ 2(xvi) ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“(xvi) “ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ-

- (a) ਚਿਕਿਤਸਕ ਅਫੀਮ, ਭਾਵ, ਅਫੀਮ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਫਾਰਮਾਕੋਪੀਆ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫਾਰਮਾਕੋਪੀਆ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਿਕਿਤਸਕ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਪਾਊਡਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦਾਣੇਦਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ;
- (b) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਅਫੀਮ, ਯਾਨੀ ਅਫੀਮ ਨੂੰ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਅਤੇ ਅਫੀਮ ਪੀਤੀ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚੀ ਹੋਈ ਧੂੜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਓਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੁਆਰਾ ਅਫੀਮ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਉਤਪਾਦ।
- (c) ਫੈਨਥੀਨ ਐਲਕਾਲਾਇਡਜ਼, ਅਰਥਾਤ, ਮੋਰਫਿਨ, ਕੋਡੀਨ, ਬੈਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੂਣ;
- (d) ਡਾਇਸੀਟਿਲਮੋਰਫਾਈਨ, ਯਾਨੀ ਐਲਕਾਲਾਇਡ ਜਿਸ ਨੂੰ ਡਾਇਮੋਰਫਾਈਨ ਜਾਂ ਹੈਰੋਇਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲੂਣ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (e) ਸਾਰੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 0.2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਮੋਰਫਿਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਡਾਇਸੀਟਿਲਮੋਰਫਿਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;

(xvii)

ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀਵੀਆਈ) ਦਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਈ) ਵੀ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ. 92 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ. 93 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ (xvi) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਈ) ਉੱਪਰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦਾ) 0.2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੋਰਫਿਨ ਵਾਲੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਇੱਕ "ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ "ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪੂਰੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਇੱਕ

ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਕੁੱਲ ਵਜ਼ਨ ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਰਿਕਵਰੀ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਜਾਂ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਦੀ ਹੈ।

(iii) The last The tlasts in the sequence 3 is the entry at Siserial \$ No. ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਰਸਰੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਐਂਟਰੀਆਂ ਲਈ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ/ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਕੁਝ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ (ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ. 92 ਅਤੇ 93) ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਰੱਗ/ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 239 'ਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਤੀਜੇ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 239 ਦੇ ਜਾਂ ਵੱਧ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 239 'ਤੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਿਤ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੀ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਕਾਲਮ 5 (ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ. 239 'ਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਜਾਂ ਡਰੱਗ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਿਸ਼ਰਣ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 'ਤੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 1 'ਤੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਡਰੱਗ/ਪਦਾਰਥ ਲਈ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" 2 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 2 'ਤੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਡਰੱਗ/ਪਦਾਰਥ ਲਈ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" 0.005 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 2 'ਤੇ "ਬੋੜੀ ਮਾਤਰਾ" ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਘੱਟ (ਦੇ ਦਵਾਈਆਂ/ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ) ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਤਤਕਾਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ / ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਲਈ 0.005 ਗ੍ਰਾਮ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਵਜੋਂ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। . ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ. 239 'ਤੇ ਆਈਟਮ ਵਿੱਚ ਕਲਪਿਤ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੀ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜੋ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡਰੱਗ(ਆਂ)/ਸਬਸਟੈਂਸ(ਆਂ) ਦੀ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; 0 . 1 ਗ੍ਰਾਮ ਨੂੰ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 0 . 1 ਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਦਵਾਈਆਂ/ਪਦਾਰਥਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾਵਾਂ" ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(iv) ਅਸੀਂ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ. 92 ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੀ ਲੜੀ ਨੰ. 230 ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ। ਪਹਿਲਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮਿਸ਼ਰਣ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ/ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ

ਪਦਾਰਥ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ "ਛੋਟੇ" ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸੰਚਤ ਭਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਮਾਤਰਾ" ਜਾਂ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ"।

(v) ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਸਹੀ ਹਿੱਸੇ (ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਦਾ ਇਹ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ) "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਜਾਂ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਵਾਈ/ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਅਤੇ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ ਨਿਰਧਾਰਤ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਘੱਟ। ਜਾਂ ਮਿਸ਼ਰਣ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ"। ਇੱਥੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਨਾਲ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਅਤੇ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਭਾਰ ਸਮੇਤ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦਾ ਭਾਰ।

(27) ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ:

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਲਈ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੈਨਰਿਕ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਸਾਇਣਕ ਨਾਵਾਂ, ਸਿਰਫ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਜਾਂ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ"। ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਜੈਨਰਿਕ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਕ ਨਾਮ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ/ਪਦਾਰਥ (ਵਾਂ) ਜਿੱਥੇ ਰਿਕਵਰੀ ਮਿਸ਼ਰਣ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮਿਸ਼ਰਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਜਾਂ "ਵਪਾਰਕ" ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਮਾਤਰਾ"।

ਦੂਜਾ, ਸਿਰਫ ਜਦੋਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਰ ਨੂੰ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਅਤੇ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ

ਹੈ, ਤਦ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਤਦ, ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ, "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਅਤੇ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਤੀਸਰਾ, ਸੰਦਰਭ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 239 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਜਾਂ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ"। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਜਾਂ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਘੱਟ, ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(28) ਜਦੋਂ ਤਤਕਾਲ ਆਦੇਸ਼/ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਭਰਾ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ, ਜੇ. ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਈ. ਮਾਈਕਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਫਸਰ, ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ (ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ) ਪਤਾ ਲੱਗਾ। 2005 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1250 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 11 ਮਾਰਚ, 2008 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤਤਕਾਲ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਦੇਸ਼/ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਈ. ਮਾਈਕਲ ਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ:-

“ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ.ਕੇ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕੋ-ਇਕ ਪੇਸ਼ਗੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀਮਤ ਮੁੱਦੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।

NDPS ਐਕਟ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਚੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ 4.07 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1.4% ਅਤੇ 1.6% ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸਿਰਫ 60 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈ। $(1.4+1.6 :)/2=4.07\text{kgs}$ ਦਾ $1.5\%=60$ ਗ੍ਰਾਮ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ 250 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਭਾਵ, ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ (ਉਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਪਦਾਰਥਾਂ

ਦਾ ਕੁੱਲ ਵਜ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਭਾਰ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ।"

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਈ. ਮਾਈਕਲ ਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ:-

"...ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ FSL ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ 2.8% ਐਨਹਾਈਡ੍ਰਾਈਡਮੋਰਫਾਈਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(xvi) (e) ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ " ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ" ਜਿਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 0.2% ਮੋਰਫਿਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 2.8% ਐਨਹਾਈਡ੍ਰਾਈਡ ਮੋਰਫਿਨ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਦਾਰਥ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੂਰੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਰਪੱਖ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਦਾਰਥ/ਸ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮੁੱਚਾ ਪਦਾਰਥ ਬਰਾਮਦ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ/ਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਕਲਪ, ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ "ਪਹਿਲੇ" ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(29) ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਦਮ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਚੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੂਲੀ "ਥੋੜੀ ਮਾਤਰਾ" ਜਾਂ

"ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਤਕਾਲ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੀਏ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਾਇਸੀਟਿਲ ਮੋਰਫਿਨ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ. 56 ਜਾਂ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ. 93 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ. 56 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਡਰੱਗ ਹੈਰੋਇਨ ਦਾ ਰਸਾਇਣਕ ਨਾਮ ਜਿਸਦਾ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਹੈ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 93 ਹਾਲਾਂਕਿ, "ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ NDPS ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (xvi) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (e) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਰਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 0.2% ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੋਰਫਿਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਨੂੰ ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਟੀ. ਪਾਲ ਕੁਕੀ @ ਪਾਬਲ ਯੂਥਬੈਂਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈਰੋਇਨ (ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ) ਵਾਲੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ (ਉੱਥੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ) ਨੂੰ "ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ" ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 93 'ਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੂਲੀ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(30) ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਵਾਲਾ ਮਿਸ਼ਰਣ (ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 4.9 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ। ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ % ਤੋਂ 5%) ਦੀ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 93 "ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ" ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਸਿੱਟਾ

ਸਾਡਾ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 93 'ਤੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਦੇ ਕਾਲਮ 4 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਸੰਕੇਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 93 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ "ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼" "ਡਾਇਸੀਟਿਲ ਮੋਰਫਿਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ" ਹੋਣਗੇ। ਹੈਰੋਇਨ)। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਕਵਰੀ, ਇੱਕ "ਅਫੀਮ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ" ਹੈ, ਪਰ ਸੀਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਕਲਪਿਤ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਲਈ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ (ਹੈਰੋਇਨ) ਵਾਲੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨੰਬਰ 93, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਜਾਂ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 93 ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੋਰ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਰਿਕਵਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ/ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੰਦਰਾਜ਼ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 56 ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਅਸੀਂ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ

ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਰਿਕਵਰੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੱਕ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੂਲੀ “ਬੋਝੀ ਮਾਤਰਾ” ਦੀ ਹੈ ਜਾਂ “ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ” ਦੀ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 56 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

(31) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 56 'ਤੇ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਰਾ 27 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਡੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈਰੋਇਨ/ਡਾਇਆਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਤਾਂ ਸੀ। 5 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 250 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਰਿਕਵਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਪਰ ਨਿਰਧਾਰਤ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ।

(32) ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ 25 ਗ੍ਰਾਮ ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਹੋਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐੱਸ. ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ ਪਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਵੱਧ, ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

NDPS ਐਕਟ ਦੇ 21, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਜੋ ਕਿ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੱਖ।

(33) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਸੀਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਣਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਪ ਗੁਪਤਾ ਕੋਲ ਉਸ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ, ਸਾਡੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ "ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰ ਨਿਰਧਾਰਤ "ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ" ਤੋਂ ਘੱਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਡਾਇਸੀਟਾਇਲ ਮੋਰਫਿਨ ਦਾ.

(34) ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 23 ਦਸੰਬਰ, 2005 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ

ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ 24 ਦਸੰਬਰ, 2005 ਦੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੂਪ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਛੇ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਦੋ ਰੁਪਏ 25,000, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ, NDPS ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗੈਰ-ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, 25 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਭੁਗਤਾਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 428 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ।

(35) ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਗੇ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ